

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă,
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparate

Revista apare regulat la 1. și 15. a fiecărei luni afară de lunile de vacanțe Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	500 Lei	pe 1 an
	Advocați	400 Lei	pe 1 an
	Magistrați	300 Lei	pe 1 an
	Un număr simplu	20 Lei	
	Un număr dublu	30 Lei	
	Un număr vechiu	35 Lei	

Redacția: Strada Băii Nr. 15. Administrația: Strada Regina Maria Nr. 34 (Radio Reclame România S. A.) unde se primesc abonamente și ori ce cereri de adfție. Telefon 630

S U M A R U L :

1. De anul nou de *Prof. V. Dimitriu*
dela Universitatea din Cluj.
2. Deschiderea anului judecătoresc.
Discursul D-ului Gh. Buzdugan,
Primpreș. Inaltei Curți de Casație.
3. In jurul ordonanței 4420/918 de *Dr. Șt. Laday,*
advocat din Cluj.
4. Incă odată Ord. 4420/918 M. E. de *Dr. Victor Muntean,*
advocat din Sibiu.
5. Jurisprudența Stabilită de Inalta
Curte de Casație și Justiție Com-
plexul pentru Ardeal și Bucovina.
6. Informațiuni.

De anul nou*)

Unul câte unul se înșiră anii, de când „Ardealul Juridic” și-a făcut aparițiunea, el intră în al cincilea an de existență. Colaboratorii sei statornici își îndeplinesc misiunea cu o vrednicie demnă de laudă.

Dintre aceștia însă unii gârboviți sub povara anilor ce li apasă umerii simt că puterile lor nu mai corespund cerințelor inimii lor, și aume: de a fi totalat de utili ca mai înainte. De aceea de multe ori ei se mulțumesc numai de a îndruma și de a privi cu drag la toți acei cari, ajunși la maturitatea lor desăvârșită, se ojelesc în munca productivă desfășurată zilnic pe ogorul distelinat; și mai cu deosebire ei îmbrățișează cu căldura unui suflet de părinte iubitor, năzuințele tuturor acolora, cari, în floarea vrăstei se aruncă în vârtoarea luptelor juridice; și cari, cu perseverență și scrupulozitate urmăresc cucerirea unui loc de onoare printre stâlpii puternici pe care se va răzima în viitor edificiul măreț al „Ardealului Juridic”.

Către toți acești muncitori neobosiți, cari au colaborat la așezarea acestei reviste pe o temelie sigură, cătră toate aceste trei categorii de albine harnice, cari au adunat în stuful lor o miere de calitate aleasă, acum în preajma noului an, se îndreaptă gândul unui bătrân statornic celitor al „Ardealului Juridic”.

Răsfoindu-i din nou filele, el se îmbată de plăcere urmărind pas cu pas îndrumările prielnice date de cei dinții tuturo, acolora, ce au pășit pe pragul maturității. Apoi el se vede cuprins de o vie admirare, pentru toți aceștia din urmă, cari cu o încordare neprecupețită au urmărit triumful dreptului, despiciând trunchiul dificultăților juridice; și în fine el se simte stăpânit de o neajmurnită încredere în viitor, când constată pleiada lăinerilor, cari însufleșiți de un ideal sublim, se aplică fără șovăire la împroprietărirea și răspândirea principiilor justiției, principala virtute a popoarelor.

*) Acest articol destinat pentru No. 1 al revistei îl publicăm cu plăcere dar tocmai acum, deoarece ne-a sosit prea târziu.

Stăpânit de aceste sentimente, bătrânul celitor nu se poate opri de a nu trimite de anul nou felicitările sale tuturor acestor sămănători de cultură juridică.

El le urează, ca prin munca lor „Ardealul Juridic” să devină un adevărat far de lumină, care să călăuzească pe drumetul cercetălor, ce trage brazdă nouă în legislațiunea română legislațiune care unifică pentru toate trunchiurile României, nu numai să îndeșteze nevoile tuturor cetățenilor, ce s'au așezat pe meleagurile patriei noastre scumpe; dar care în acelaș timp să se întemeieze pe adevăratele principii cernule prin lumina științii; iar aceste principii adaptate și armonizate sistematic pentru interesele sociale, să strălucească ca o poadoabă prețioasă pe fruntea geniului juridic român moștenitor direct al celui mai mare geniu, care prin normele lui de drept a condus omenirea mai bine de douăzeci de secole.

V. Dimitriu
Profesor la Universitatea din Cluj.

Deschiderea Anului Judecătoresc la Inalta Curte de Casație și Justiție

(Discursul rostit de dl primpreședinte Gh. Buzdugan)

Domnilor,

Noul an judiciar, conform actualei legi de organizare judecătorească, corespunde, pentru întâia oară, cu anul nou, în care, omenirea, cu un optimism binefăcător, pune aceleași speranțe ce susțin și activează munca rodnică și întreaga luptă pentru progres.

Această împrejurare, ne dă plăcuta ocaziune pentru a vă exprima stimași colegi și dlor avocași, urarea cordială ca aspirațiunile dv. legitime să găsească realizarea dorită și totodată, exprimăm dorința cea mai vie, ca anul în care am intrat — prin rezultatul unei străduinți unanime într'un înalt spirit de solidaritate socială, — să reprezinte un progres real însemnat, sub toate privirile, în viața noastră profesională cum și în așezarea normală a scumpei noastre patrii, pentru a-i fi îngăduit să păsească mai departe, cu toată puterea pe care i-o dă însușirile alese ale poporului nostru, la îndeplinirea menirii sale frumoase în civilizația lumii.

Domnilor,

Deschiderea anului judecătoresc este pentru magistratură ocaziunea de a verifica, potrivit unei cerințe legale, — rezultatul activității sale pe anul expirat, neajunsurile de ordin legal întâmpinate în distribuirea justiției, cum și îndreptările necesare în legislație pentru înlăturarea lor și posibilitatea realizării unei mai bune administrațiuni a acestui însemnat serviciu public.

Câteva date statistice, — cu toată monotonia cifrelor, vor arăta numărul însemnat de recursuri introduse și judecate în cursul anului trecut și servi astfel drept bază temeinică pentru unele îndreptări ce ne propunem a formula.

La Secția I-a au intrat 3948 recursuri din cari s'au judecat 2370 și au rămas pendinte 1578. Din cele 2370 recursuri judecate, în cari intră 537 relative la contractele de închiriere prelungite, au fost admise 256 iar 2114 s'au respins.

La Secția II-a au intrat 4698 recursuri din cari s'au judecat 3913, rămânând pendinte 785. Din recursurile judecate în număr de 3913 s'au admis 322 iar 3591 au fost respinse.

La Secția III-a au intrat 4895 recursuri din cari s'au judecat 2486 și au rămas pendinte 2409. Din cele 2486 judecate, s'au admis 204, iar restul de 2282 au fost respinse.

Comparând aceste cifre cu datele statistice de la 1921 încoace, rezultă, că numărul recursurilor intrate a mers în urcare continuă, mai puțin la Secția II-a și III-a, pe când la Secția I-a s'au îndoit, din ceea ce erau în 1921.

Pe lângă această constatare, mai este încă de reținut disproporția enormă de la 1-10 aproximativ între recursurile admise și cele cari au fost respinse.

Desigur acest spor însemnat de recursuri, în special la Secția I-a, se datorește intensității vieții juridice de astăzi, ca urmare a stagnației afacerilor și cursului justiției provocată de războiu cu toate greutățile multiple ce i-au succes, cum și nouilor condițiuni economice având aceleași cauze cari, la rândul lor, au influențat relațiile juridice și determinat legi excepționale corespunzătoare a căror aplicațiune la nenumăratele conflicte de interese absoarbe cea mai mare parte a activității judecătorești. De altă parte însă, fiind seamă de rezultatul judecății, se vede cât de redus este numărul recursurilor admise, ceea ce implică din partea justițiabililor un spirit procesiv și o voință adeseori manifestă de a amâna executarea deciziunilor definitive, oricât de întemeiate ar fi ele, — în deosebi în materie de închirieri pentru a se păstra, pe nedrept printr'o suspendare a executării, obținută cu prea multă înlesnire, folosința imobilului închiriat. Chiar dacă la recursurile admise ar trebui adăogat un număr în raport cu posibilitatea erorilor judecătorești strecurate în respingerea lor, încă disproporția între recursurile admise și cele respinse este atât de covârșitoare încât apare învederat tendința justițiabililor de a se folosi de calea extraordinară a recursului întocmai ca de o cale ordinară de atac.

Dacă la aceasta se adăogă împrejurarea, că prin noua Constituție dreptul de recurs este declarat de ordin constituțional, lucru ce va avea drept urmare un exercițiu și mai larg al acestui drept, în diferite materii speciale, cum și faptul, că din acelaș număr de consilieri s'a făcut încă două complete deosebite pentru o judecată mai urgentă, în ședința de dimineață a recursurilor în materie de chirii, în materie de verificarea titlurilor de proprietate și de exproprii, din Cadrilater, cum și Comisia disciplinară instituită din 9 judecători conform noiei legi judecătorești, care judecă după terminarea ședințelor, ușor se poate vedea cât de mult s'au îngreuiat serviciul acestei Curți și ce sfurtări i-se impune pentru a face față multiplilor lucrări și înaltei sale misiuni.

În această situațiune, cred că este o necesitate imperioasă ca să se admită și în organizarea acestei Curți, măsurile ce există de mult timp aiurea, menite a îngădi exercițiul abuziv al acestei căi extraordinare de atac, rezervată de lege numai în anumite limite și condițiuni. În acest scop, s'ar putea organiza pe lângă această instanță supremă, întocmai ca pe lângă Curtea de Casație din Franța, un barou special care prin practica zilnică înaintea acestei Curți, — aprofundând jurisprudența și normele ei de judecată, să fie o garanție despre seriozitatea recursurilor cu a căror formulare, introducere și susținere, numai membrii acestui barou ar fi autorizați; iar motivarea recursurilor de către acești specializați în materie de recurs ar putea fi reduse numai la punctele esențiale ce sprijină soluțiunea instanțelor de fond, evitându-se astfel o mare pierdere de timp cu discuțiuni inutile asupra nenumăratelor motive ce se văd astăzi, cu privire la chestiuni pure de fapt, a căror apreciere nu este supusă controlului Curții, ori chestiuni lăturale de care nu depinde soluțiunea cauzei, dar al căror examen totuși, în dezbateră publică și apoi cu ocazia deliberării judecătorilor și a redactării deciziunilor, este o muncă zadarnică în detrimentul unei judecăți expeditivă și al unui examen mai aprofundat al recursurilor întemeiate.

Un astfel de barou s'a constituit în Franța, din 60 de avocați, numiți de guvern, după consultarea consiliului ordinului și a Curții de Casație. Membrii săi, păstrează dreptul de a da consultațiuni scrise și de a pleda înaintea tuturor instanțelor judecătorești, dar nu se folosesc de acest din urmă drept decât în mod excepțional și cu autorizarea formală a consiliului ordinului. Această din urmă restricțiune, ar putea fi înlăturată la noi, spre a nu lipsi Curtea de Casație de luminile unor valori reale ale baroului, care n'ar accepta poate a face parte din baroul acestei Curți, dacă li s'ar restrânge, fie chiar sub forma autorizațiunii consiliului ordinului, dreptul de a pleda înaintea instanțelor de fond. Înțelegem dificultatea ce stă în calea unei asemenea instituțiuni, care ar constitui un privilegiu și ar restrânge în profitul unora numai dintre membrii baroului exercițiul profesiei de avocat înaintea acestei Curți, dar dacă organizarea unui barou special pe lângă Curtea de Casație s'a impus și menținut prin utilitatea lui, în Franța, fără ca în această țară să fi găsit o piedică în interesele profesionale ale baroului francez, el va putea, credem, fi admis și la noi, indiferent de forma în care s'ar constitui, într'un interes superior de bună organizare judecătorească; iar dacă, totuși, aceasta nu va fi posibil, apoi în tot cazul, va trebui cerut un exercițiu efectiv al profesiei de avocat timp de cel puțin 4 ani pe lângă Curțile de apel, pentru ca un avocat să poată formula și susține un recurs în Casație, aceasta fiind cu atât mai justificat, cu cât dispoziția nouă din legea corpului de avocați, cu acelaș scop, privitoare la necesitatea contrasemnării cererilor de legarea instanței de către un avocat, n'a dat până astăzi roadele așteptate, iar perspectivele sunt îndoelnice după chiar recunoașterea multora dintre membrii autorizați ai baroului.

O a doua măsură menită iarăși a preveni recursurile neîntemeiate, ar trebui să fie cea care ar impune recurentului obligațiunea de a consemna odată cu facerea recursului o anumită sumă drept amendă, care în caz de respingerea recursului să fie atribuită

fiscului și ar implica pe lângă o sancțiune materială și o cenzură morală a unui recurs nefondat. Această cerință de formă pentru validitatea recursului este prevăzută în procedura rusă, aplicabilă în Basarabia și în legea Curții de Casație din Franța, unde se menține ca folositoare, cu toate că acolo numărul recursurilor intrate și judecate anual este mai mic ca jumătatea recursurilor de la noi și aceasta la o populație ce depășește indoiul populației țării noastre întregite.

La aceste măsuri, legea franceză a mai adăugat una, prin înființarea camerei petițiilor, — la chambre de requêtes, — a cărei menire este aceeași de a pune stavilă recursurilor lipsite de motive temeinice și a nu trimite secțiunii civile decât pe acele cari ar avea toate aparențele de seriozitate. Cu toate că această secțiune specială, se înfățișează ca cea mai folositoare măsură pentru realizarea scopului în discuțiune, căci datorită ei numai o treime din recursurile intrate sunt trimise secției civile, — nu împărtășim ideea înființării ei la Curtea noastră de Casație, pentru că funcționarea unei astfel de secțiuni impune un dublu examen chiar recursurilor indiscutabil întemeiate și prin evoluțiunea la cele două secțiuni se ocazionaază întâzieri mari de câte trei ani în rezolvarea lor; — pe lângă acest mare neajuns, se dă loc la deciziuni contra-zicătoare, semnalându-se cazuri în cari motivele primite de camera requetelor au fost respinse ca neîntemeiate de secția civilă, care în schimb a primit alte motive ce fuseseră înlăurate de camera requetelor. Dacă, totuși, am relevat această instituțiune care se menține în Franța cu toate criticile întemeiate ce i se aduc de autorități considerabile și cererile stăruitoare pentru desființarea ei, am făcut aceasta pentru a învedera importanța mare ce se dă acolo necesității de a se împedica recursurile temerarii și că tot astfel va trebui privit lucrul și la noi, luându-se cel puțin primele două măsuri indicate, pentru acestea împreună cu organizarea a două complete de judecată în fiecare secțiune, să facă posibilă o funcționare normală și bună în lucrările acestei Curți.

Legea organică reclamă încă și alte modificări importante menite a o face de o aplicațiune uniformă în tot cuprinsul țării, în concordanță cu existența unei singure Curți de Casație pentru întregul Stat, cum și pentru a asigura o judecată mai simplă, mai expeditivă și mai puțin costisitoare, toate acestea fiind cerințe esențiale unei proceduri judiciare bine întocmite.

Decretul-lege No. 2008 din lunie 1920, modificând legea acestei Curți, în vederea mulțimei recursurilor, autoriză formarea a două complete de judecată în sânul fiecăreia din cele trei secțiuni, din care unul cu un număr mai redus de Consilieri și anume constituit numai cu cinci, să judece, cu o majoritate de trei glasuri, recursurile venite din Ardeal și Bucovina, conform procedurii din acele provincii, care la rândul ei, permite judecata și în lipsa părților pe baza motivelor de recurs scrise și a memoriului intimatului, cum și judecata în fond a afacerii, după ce recursul a fost admis în principiu.

Această organizare și procedură deosebită, pe temeiul căreia se judecă parte din recursurile venite înaintea acestei Curți nu este compatibilă cu existența unei singure Curți de Casație, care independent de legile de fond deosebite după provincii, ce trebuie,

neapărat să aplice afacerilor contractate sub imperiul lor, până la unificarea legislației, — sub raportul însă a compunerii Curții și procedurii de judecată, Curtea trebuie să judece constituită cu acelaș număr de judecători și după o procedură unitară recursurile venite din orice parte a Țării. Aceasta cu atât mai mult, că formarea celor două complete nu poate avea un caracter provizoriu, cum s'a crezut la data decretului și cum sunt astăzi completele speciale în materie de închirieri și de exproprieri din Cadrilater, — ci față cu numărul covârșitor de recursuri, funcționarea celor două complete în sânul secțiunilor, răspunde unei necesități permanente care impune o reglementare uniformă definitivă. În acest scop, suntem de părere a se spori numărul consilierilor dela fiecare secțiune cu încă doi consilieri, acest lucru fiind cerut nu numai de ideea unificării legii, penfru a se putea forma la fiecare secțiune câte două complete egale în număr de câte șapte consilieri, dar, în deosebi, pentru a se putea grăbi judecata recursurilor venite din Ardeal și Bucovina cari suferă întâzieri de ani în rezolvarea lor din cauza că judecătorii completețelor pentru aceste provincii împovărați cu prea multe afaceri, — nu pot satisface, la timp, obligațiunile importante și grele ale facerii rapoartelor și deciziunilor ce pronunță. Cunoaștem dificultățile de ordin financiar cari se pot opune acestui spor de personal judecătoresc, dar pe lângă că nu credem oportun a unificarea legii să se obțină, în împrejurările actuale, pe cale de reducere, iar nu de sporire a consilierilor, apoi cerințele neînduplecate ale serviciului reclamă sporul arătat pentru ca dreptatea să fie dată la timp, iar nu cu întâzieri adeseori ireparabile. Organizarea nouă cu adaosul de consilieri ar face ca fiecare secțiune să fie compusă din câte 16 consilieri, cu președintele, din care să se formeze două complete a câte 7 consilieri, iar plusul de doi consilieri este necesar pentru cazuri de împiedecări justificate de-a veni la serviciu, fără a mai adăoga că necesitatea formării diferitelor complete speciale pe temeiul a diferite legi excepționale, cum și timpul indispensabil la facerea de rapoarte și deciziuni justifică pe deplin necesitatea acestui plus neînsemnat de judecători.

O modificare importantă în legea Curții și pe care ne permitem a o propune ca folositoare este aceea ca completele constituite în modul arătat, să judece cu majoritatea de patru glasuri spre a nu se mai impune părților neajunsurile multiple ale unei noi judecăți în complexul de divergență când nu s'ar întruni majoritatea de cinci glasuri cerută astăzi de legea Curții și mai apoi o a treia judecată la Secțiuni-Unite când în complexul de divergență nu s'a întrunit pentru o soluțiune majoritatea de 7 glasuri.

Ideea, în sine, de a supune părțile la o judecată, repetată în trei rânduri înaintea celeiași instanțe judecătorești compusă treptat cu judecători tot mai numeroși pentru obținerea unei anumite majorități, pe lângă că într'un sistem de organizare rațional apare ca o anomalie, neputând avea la baza ei, din cauza imprecizunii dreptului, siguranța deplină că ultima judecată, cu relativitatea ei, ar reprezenta adevărul juridic indiscutabil, apoi, trebuie încă ținut seamă că sistemul pluralității judecătorilor, — cu toată importanța sa morală de necontestat, — dacă însă este exagerat, nu dă rezultatele dorite, experiența dove-

diod pe deplin că o discuțiune sistematică, precisă și aprofundată, este greu de obținut într'un corp deliberativ prea numeros, iar răspunderea morală și deci interesul pentru o deciziune de luat, scade în măsura în care numărul celor cari participă la deliberare este mai ridicat. De aceea, unificându-se organizarea completelor de judecată, va trebui păstrată o proporție rațională și ținând seama de avantajile și inconvenientele legilor în discuțiune, să se admită pentru întreaga țară comlectul de 7 consilieri care să judece cu o majoritate de patru, spre a se înlătura astfel atât neajunsurile semnalate pentru părți cum și alt mare neajuns al descomplectării secțiunilor în vederea formării completelor speciale pentru judecata divergențelor numeroase ce s'ar putea ivi la cele șase complete obicinuite de judecată.

Cu toate acestea, suntem pentru menținerea și complectarea dispoziției din art. 18 al legii actuale ca Curtea să judece, în mod excepțional, cu un număr mai mare de consilieri și anume cu complectul întreg al unei secțiuni, mai puțin unul, adică cu 15, și să dea deciziunea cu majoritate de opt glasuri atunci când ea găsește că este locul a reveni asupra jurisprudenței sale, sau chiar asupra unei singure deciziuni de principiu dată cu 5 ani anteriori recursului în discuțiune, de unul din completele ce se formează în sânul secțiunilor; iar când, mai târziu, jurisprudența ori decizia asupra căreia este vorba de-a se reveni, aparține unei secțiuni întregi, care a judecat în compunerea arătată, Curtea să se constituie cu 21 consilieri, puțând da soluțiunea cu majoritate de 11 glasuri, — și în fine când jurisprudența sau decizia emană de la Secțiunile unite, Curtea pentru a putea reveni să judece în aceiași compunere. Formarea unor asemenea complete menite a îngădi posibilitatea unor reveniri pripite asupra interpretării legii dată în trecut de Curte. este cerută de interesul menținerii stabilității în jurisprudența sa, atât de necesară siguranței în relațiunile juridice și tot odată apare de data aceasta ca indispensabilă, — de inconvenientele constituirei completelor cu mulți indiferenți judecători, — pentru că astfel numai se poate obține o majoritate superioară acelei din completele de judecată cari au dat soluția asupra căreia este discuțiunea de-a se reveni și fixa deci jurisprudența instanței supreme.

Odată reglementată constituirea Curței, se pune chestiunea modificărilor cu privire la termenul de recurs și la procedura premergătoare judecăței. Este incontestabil că se impune fixarea unui termen unic pentru introducerea recursurilor din întreaga țară, luându-se în acest scop, o justă mijlocie între termenele de 15 și 14 zile ale procedurilor din Ardeal și Bucovina, de o parte și termenul de 2 luni din legea acestea Curți. Un termen de una lună pentru recursurile în materie civilă și comercială este, credem, suficient pentru ca partea interesată să se hotărească a face recurs și tot odată, a-l motiva prin chiar petiția introductivă a recursului, — ca în toate provinciile realipite patriei, — întru cât un nou termen, cu nimic justificat ca să se depună motivele, cum prevede azi legea Curții, servește exclusiv interesele părții ce voește a prelungi judecata în detrimentul celeia care este silită a urmări în justiție valorificarea dreptului său. Acest termen urmează să curgă în toate cazurile de la comunicarea deciziunii sau hotărârei atacate, căci numai cunoscând motivarea

lor, parlea este în măsură să vadă dacă este locul să facă recurs și pe ce anume considerațiuni. În materie penală interesul ordinii publice reclamând o judecată urgentă se vor menține, ca și astăzi, termenele prevăzute în procedura penală și tot astfel, și în alte materii speciale, în cari se prevăd termene mai scurte de recurs.

Pentru a înlesni judecata și reduce desbaterile orale, cari astăzi sunt cu mult prea dezvoltate, este util ca să se prevadă obligațiunea pentru intimat ca înlăuntrul unui termen de 15 zile dela primirea copieii de pe recursul motivat, să-și formuleze întâmpinările sale, printr'un memoriu scris comunicat recurentului. Precizarea și sintelizarea în scris a apărărilor respective, evită părților surprinderi, desbaterile orale pot fi reduse mai ușor în măsura necesității, admițându-se fixarea timpului necesar ca în legea chiriilor de președinte, iar judecătorilor li-se înlesnește soluția ca și motivarea deciziunilor.

În interesul părților și pentru a ușura serviciul administrativ al Curții, recursul va trebui depus după alegerea recurentului, fie la grefa instanței a cărei deciziune o atacă, fie la grefa primei instanțe și la locul unde s'a depus recursul, se va depune spre comunicare și memoriul intimatului, iar grefa respectivă, va îngriji pentru a trimite Curții dosarul complet cu aceste acte împreună cu dovezile după comunicarea lor, cum și cu dovezile de comunicarea decizunii atacate, ori cu mențiunea necomunicării ei.

O cerință de formă importantă a procedurii de judecată în recurs este cea privitoare la facerea rapoartelor de către consilierii Curții. În această privință există iarăși deosebire între legea acestei Curți care cere un raport scris cu arătarea amănunțită a cursului pricinei, starea jurisprudenței, dar fără concluziuni din partea raportorului și între procedura din Ardeal și Bucovina după care raportul se face printr'o expunere orală a cursului afacerii. Negreșit trebuie și aci o unificare a legii și aceasta de preferință credem în sensul dispozițiunii actuale din vechiul regat. În adevăr, un examen oral al recursului de către raportor poate ușor depăși măsura unei dezvoltări necesare și în elanul unei discuțiuni orale degeneră într'o pledoarie care pe lângă inconvenientul de a răpi prea mult timp al ședinței, apoi ar putea lăsa ușor să apară convingerea raportorului, creind o situațiune grea atât părților cât și raportorului: apol complementul acestui sistem, ca consilierul raportor să aducă la ziua înfățișării și proiectul deciziunii îl poate pune și pe raportor și pe colegii săi într'o situație delicată, dând loc și la o lucrare zadarnică, atunci când soluțiunea recursului este alta decât cea întrevăzută de raportor. În fine, omenește, nu este exclus ca acest sistem să înlătore câte odată o discuțiune mai aprofundată din partea întregului complet de judecată când acesta o are la îndemână și dintr'un sentiment de delicateță colegială pune încredere în deciziunea motivată a colegului raportor.

De aceea este bine ca raportul scris să fie menținut în legea modificată cu simplificarea lui în sensul de a nu cuprinde o expunere amănunțită a cursului pricinei și reproducerea considerentelor deciziunilor atacate, care cu dezvoltările ce împlică răpește adeseori un timp prețios al ședinței și în prim loc raportorului, fără ca cel puțin să înlocuiască necesitatea cetirei deciziunii; — ci raportul trebuie să cuprindă pe lângă constatarea prealabilă că re-

cursul satisface cerințele de formă pentru admisibilitatea lui, o sinteză clară și precisă a faptelor stabilite de instanța de fond numai în măsura necesară soluționării recursului, în așa fel ca acest rezumat al raportului să poată fi încorporat în deciziunea Curții de casație servind de bază argumentării în drept și înlocuind astfel o îndoită muncă în acelaș scop. Pentru ca raportul să aibă însă o utilitate reală, va trebui apoi ca sub formă de observațiuni, să indice cari sunt punctele esențiale ce apar ca sprijin al hotărârii atacate și care este starea jurisprudenței, ori în lipsă, a doctrinei asupra acelor puncte, dacă ele constituiesc chestiuni de drept controversate și nu simple fapte.

Prin aceasta raportul înlesnește și garantează o bună și expeditivă judecată cum și redactarea deciziunii Curții; apoi ar evita variațiuni în jurisprudență, iar analiza succintă cu privire la starea de fapt și de drept a chestiunilor esențiale deduse în recurs, nu implică necesarmente părerea personală a raportorului care va trebui să facă simple constatări obiective spre a putea avea libertatea necesară de a se pronunța conform cu convingerea ce va dobândi ulterior după debateri și discușiunile cu colegii asupra afacerii, iar redactarea deciziunii să urmeze, cum e normal după pronunțarea soluțiunii. Fără îndoială, că aceste rapoarte impun o lucrare cu atât mai grea cu cât numărul recursurilor la noi este covârșitor, și de aceea pentru ca întocmirea rapoartelor în condițiuni satisfăcătoare să fie posibilă, apare încă odată necesitatea măsurilor menite a împiedica abuzul în exercițiul acestei căi de atac.

Urmărind ideea de simplificare și celeritate a procedurii în recurs, credem, că ar fi de un real folos să se prevadă dispozițiunea ca judecata recursurilor să poată fi făcută și în lipsa părților, pe baza motivelor de recurs scrise și memoriului depus de intimat. Prin aceasta s'ar înlătura amânările obișnuite pentru aplicarea art. 151 din proc. civ. cum și dreptul de opoziție, care de fapt nu se exercită în recurs, decât de partea ce urmărește prelungirea judecării; totodată, nu s'ar mai pierde timpul cu facerea apelului nominal la începutul ședinței și în aceste condițiuni, fiind asigurată judecata tuturor recursurilor puse la ordinea zilei, se vor fixa pentru fiecare ședință, numai numărul de recursuri posibil de judecat, spre a nu da loc la amânări din lipsă de timp și pe cât va fi cu putință, orânduite astfel, ca consilierii raportori să aibă un număr egal de dosare, lucru ce le-ar face posibil revederea rapoartelor înaintea judecății. Din punctul de vedere al temeiniciei judecării pe baza numai a procedurii scrise, nu poate fi discuțiune serioasă căci în recurs sunt de stabilit fapte pentru verificarea și dovada cărora debaterile orale, cu discuțiuni vii și deschise să aibe o utilitate reală, — ci, înaintea acestei Curți se pune numai chestiunea legalității deciziunii atacate, ceace poate fi verificat de Curte pe baza motivelor de recurs și a memoriului intimatului, acte care, prin natura lucrurilor, se pot înfățișa cu mai multă precizie decât debaterile orale prea dezvoltate și înlesnesc mai mult ca acestea judecata Curții. Apoi această procedură, poate aduce mari înlesniri justițiabililor, domiciliati în părțile îndepărtate ale țării, lăsând la facultatea lor de a se înfățișa pentru debaterile orale ori de a preferi să fie judecați pe temeiul procedurii scrise.

Tot în scopul organizării unei proceduri mai

simple și mai puțin costisitoare, ve trebui să admitem sistemul după care odată ce motivele de recurs se găsesc întemeiate, Curtea de casație pășește la judecata afacerii pe temeiul constatărilor de fapt ale instanțelor de fond. Prin aceasta, Curtea nu se abate dela misiunea sa de a fi instanța supremă a dreptului, păzitoare a legalității și a menținerii unității de jurisprudență, căci tocmai în acest scop, ea examinează în prim loc și în principal temeinicia motivelor de recurs, — cari pun în discuțiune fie formele de procedură, fie modul de aplicațiune al legii la faptele cauzei, — așa că Curtea satisface misiunea sa prin rezolvarea problemelor de drept deduse în judecată și odată stabilit principiul juridic și senzual adevărat al dispoziției de lege în discuțiune, nu numai că nimic nu se opune, dar totul într'o dreaptă judecată și bună procedură indică că litigiul trebuie imediat terminat, aplicându-se legea astfel cum a fost interpretată de Curte la convenția și faptele constatate de instanța de fond, acestea intrând în domeniul cercetării sale exclusive. În acest mod se conciliază, rațional, menirea Curții de casație cu interesele impričinaților și ale justiției în general, cari reclamă ca recursurile ajunse înaintea acestei Curți, să fie soluționate, irevocabil, prin deciziunile sale, cu o egală autoritate atât în caz de respingerea recursului, cât și în caz de admitere și de casare a hotărârilor instanțelor de fond. Numai atunci casarea cu trimitere pentru o nouă judecată își ar rațiunea, când ea are loc pentru vicii de procedură sub sancțiunea nulității, — ori sunt necesare în cauză, noi verificări sau cercetări de fapte, cari ies din cadrul competenței și misiunii Curții de casație, dar chiar în acest caz, înlocmai ca în ipoteza precedentă, în mod logic, soluțiunea acestei Curți, asupra punctelor de drept în discuțiune, trebuie să se bucure de aceeași autoritate, să fie definitive și obligatorii pentru instanța de trimitere. Astfel numai, se poate pune un sfârșit proceselor și nesiguranței inerentă drepturilor litigioase, atât de păgubitoare ordinii juridice, — cum și înlătura, în acest scop, nenumeratele casări cu trimiteri și retrimiteri pe la diferite instanțe, la cari dă loc sistemul complicat, greu și foarte costisitor al legii organice actuale atunci când instanțele de fond rezistă la doctrina Curții de casație, slăbind autoritatea judecării sale, și prestigiul justiției, — sau când înaintea instanțelor de trimitere părțile au noi mijloace de apărare din respingerea cărora se deduc apoi noi motive de atac într'un recurs ulterior. În caz de casare cu trimitere, trebuie prevăzut că afacerea va fi trimisă tot la Curtea care a judecat sau după cazuri la Tribunalul a cărui sentință a fost casată pentru a se economisi părților cheltueli și străgăniurile mari ce li se impun astăzi, cu mersul după casare prin alle localități: când hotărârea emană dela un Tribunal extraordinar sau o instanță specială, afacerea dacă comportă trimitere, va fi dată tot în judecata aceleași instanțe, iar dacă cumva asemenea instanțe au încetat de a avea existența legală, afacerea va fi trimisă înaintea unei instanțe de drept comun cu rang corespunzător. Trimiterea la aceeași instanță de judecată nu are nimic de extraordinar, de vreme ce și astăzi când Curtea dă un regulament de competență, deciziunea sa este obligatorie pentru instanța pe care o investeste cu judecata afacerii și tot astfel și în cazul unei a doua casări pentru aceleași motive, în secțiuni-unite, când decizia este azi obligatorie.

Sistemul expus a fost consacrat prin actuala lege de prelungire a contractelor de închiriere, care constituie un progres legislativ în această materie.

O unificare complexă a legii Curții ar mai cere încetarea sistemului actual, după care, un complex special, constituit, de fapt în mod permanent judecă afacerile din Ardeal și Bucovina: credem însă că acest lucru nu trebuie pripit și că, în interesul justiției, este bine de menținut încă, — până la unificarea legilor de fond, — complexul format de preferință cu consilieri mai cunoscători ai legislației respective, după cum se exprimă decretul-lege care autoriză constituirea acestui complex, — pentru că este de necontestat că în acest mod se asigură mai bine o judecată temeinică și expeditivă, ceea ce este de un interes esențial, întrucât fondul nu forma trebuie să primeze într-o bună organizare, chiar în materie de procedură judiciară. Să se prevadă însă, într-o eventuală lege de organizare a Curții, că într'un termen dat care ar putea fi de 6 luni după unificarea legilor de fond, complexele speciale pentru Ardeal și Bucovina vor înceta și recursurile repartizate prin lege, ca astăzi, între secțiunile Curții, vor fi judecate, conform unei dispozițiuni regulamentare în acord cu avizul Curții, în șase ședințe pe săptămână, de complete alcătuite în fiecare secțiune pe baza unui calcul, cu alternarea consilierilor, în așa condițiuni, încât, înlăturând din ele sistemul permanenței de astăzi și în compunerea acelor complete, în parte primenite, întrând, zilnic, noi colaboratori ai aceleiași secțiuni, s'ar putea astfel face operă comună de justiție, emanând dela secțiunea întregă și evite deciziunii contradictorii pe cari le-ar putea da completele permanente sau secțiuni deosebite, în judecata cărora s'ar da aceleași materii de drept sau chiar părți din ele, dar cari prin legătura lor, pot pune în discuțiune reguli și principii de o aplicațiune generală. Sistemul acesta, poate apărea complicat și desigur nu păcătuiește prin simplitate, dar este, credem, singurul care, dând satisfacțiune intereselor serviciului deoarece permite șase ședințe săptămânale, fiecare consilier judecând în trei ședințe, înlătură, în același timp mai ușor variațiunile în jurisprudență, rezultând din funcționarea a două complete permanente sau două secțiuni civile, a căror înființare altfel s'ar impune din cauza mulțimei recursurilor, în deosebi la secțiunea I-a. Este adevărat, că la secția II-a și III-a a Curții, în urma unificării legilor de fond, s'ar putea alcătui complete permanente cari să judece materii deosebite, cum ar fi la secția II-a un complex să judece toate recursurile penale din întreaga țară și al doilea complex celelalte recursuri atribuite prin lege judecării acelei secțiuni; — iar la secția III-a un complex ar putea judeca recursurile comerciale și cele în materie de contencios administrativ, ca instanța de recurs conform noii Constituții și al doilea complex ar judeca celelalte recursuri date în competența acelei secțiuni.

O astfel de repartiție ar obliga însă pe judecătorii unora din aceste complete să judece exclusiv materii speciale, restrângându-le mult activitatea științifică și în mod necesar provocând un spirit rutinar păgubitor din toate punctele de vedere și mai ales al progresului jurisprudenței. De aceea este preferabil ca și înlăuntrul acestor secțiuni după unificarea legislației, să se judece în modul cum ne-am permis a propune pentru secția I-a adică după sistemul

completele constituite prin alternarea consilierilor din sânul fiecărei secțiuni.

Modificându-se legea Curții, fie în sensul arătat, pentru considerațiunile expuse, fie în alt mod în orice caz, cu această ocaziune, vor trebui completate și puse în concordanță, dispozițiunile art. 2 și 5 din lege, — privitoare la instanțele de judecată supuse jurisdicției Curții de casație — cu dispozițiunea constituțională care declară dreptul de recurs de ordin constituțional, principiu a cărui aplicațiune în raport cu legile existente, — în lipsa unei dispozițiuni transitorii — a dat loc la dificultăți deduse în judecata secțiunilor-unite.

Făcând, evident, abstracție de soluțiunea ce comportă dificultățile momentane, și privind lucrurile numai sub raportul unei reglementări viitoare textul art. 2 din legea organică va trebui completat în sensul că sursele jurisdicției Curții de casație tribunalele ordinare, cum și tribunalele extraordinare sau orice instanță specială de jurisdicție... În adevăr, rezultă cu certitudine, din debaterile parlamentare că ideea care a determinat dispozițiunea constituțională, privitoare la dreptul de recurs, a fost cea de a împiedica ca prin legi ordinare să se ridice acest drept, găsit ca indispensabil pentru a asigura legalitatea hotărârilor judecătorești, — și, aceasta, nu atât în afacerile deferite judecării instanțelor de drept comun, pentru cari ridicarea dreptului de recurs nu se semnalează și nu era deci de temut, ci, în deosebi pentru afacerile date în judecata unor instanțe speciale cu mai puține garanții și cu restricțiuni între cari aceia a dreptului de recurs și prin urmare, a căror hotărâri reclamă imperios admiterea controlului puterii judecătorești. Este iarăși lămurit în debaterile parlamentare, în special prin declarațiunile formale ale raportorului legii în Adunarea deputaților și ale Ministrului de justiție, că pentru afacerile de mică importanță ori de ce instanță judecate, s'a păstrat competența Tribunalului de a judeca ca instanță de recurs lucru pentru care s'a întrebuintat formula de recurs, în casare, nu în casație, spre a indica mijlocul legal de atac, nu instanța chemată a judeca; dar mai departe nimeni n'a pretins ca să se lase legiuitorului ordinar, posibilitatea de a crea în viitor, pe lângă instanțe speciale autorizate de Constituție apoi și instanțe de recurs cari să controleze hotărârile acelor instanțe, — căci aceasta ar fi fost în vădită contradicție cu ideea de garanție a unei judecări legale ce stă la baza noului principiu că recursul este de ordin constituțional cum și cu existența unei singure Curți de casație menită a asigura atât legalitatea cât și unitatea de interpretare a legii. De aceea, credem că completarea art. 2 din lege în sensul indicat corespunde în totul cu textul și cu spiritul articolului 103 al. ultim din Constituție.

Tot asemenea, este necesar să se prevadă în legea organică, procedura după care se va judeca de secțiunile unite, constituționalitatea unei legi, făgăduită, incidental, înaintea instanțelor de fond, mai ales că, după declarația raportorului Constituției la Cameră, chestiunea aceasta a făcut obiectul unei controverse în comitetul delegațiilor, cari, neputându-se pune de acord, s'a lăsat ca ea să fie reglementată printr-o lege ordinara. În această privință, nu împărtășim părerea ca instanța de fond față cu întâmpinarea unei părți că o lege invocată în cauza, ar fi anticonstituțională, va trebui totuși să continue

judecata afacerii și să aplice acea lege, rămânând ca după judecata definitivă, pe cale de recurs, să se judece, în prealabil, de secțiunile-unite chestia constituționalității legii, căci în acest sistem, să lasă în sarcina părții câștigătoare, careia nu i se poate imputa nici o culpă, tot fiscul unei pierderi de timp și de sacrificii însemnate materiale, cu o judecată zadarnică de ani de zile, în ipoteza posibilă, că în casație s'ar decide că legea este în adevăr anconstituțională. Independent de aceasta, chestiunea constituționalității unei legi, — presupunând că ea se înfățișează sub o formă serioasă și discutabilă, — depășește interesele părților litigante, căci implică un conflict de ordin constituțional care atinge autoritatea și prestigiul legii cu repercursiune atât în relațiunile juridice în general cum și asupra ordinii în Stat, de unde urmează necesitatea ca incertitudinea și echivocul asupra unei probleme de o atare însemnătate să fie risipite cu un moment mai curând. Aceasta tocmai explică jurisprudența anterioară acestei Curți care forțând, poate, principiile, a admis, conform de altfel concluziunilor ambelor părți litigante, ca această chestiune să poată fi dedusă direct, *omisso medio*, în judecata Curții de casație.

De aceia credem preferabil, cu tot riscul unei amânări a procesului, din spirit de șicană, ca în ipoteza în discuțiune, să se prevadă în lege că procesul va fi suspendat cu corectivul însă că dosarul să fie imediat trimis Curții de casație care va judeca în secțiuni-unite, în cel mult două luni de zile, și în ipoteza că Curtea decide că legea este constituțională să oblige pe partea care din spirit de a lărgăni procesul a propus neconstituționalitatea ei, la toate cheltuelile de judecată dovedite, fără posibilitate de a le reduce, cum și la daune-interesc, către partea câștigătoare și al căror minim va fi suma reprezentând cheltueli de judecată. Se va putea încă admite că atunci când Curtea va constata că apărarea aceasta a fost propusă cu vădit spirit de șicană și ușurință culpabilă întrucât constituționalitatea legii nu suferă cea mai mică îndoială, să poată obliga și pe avocatul care a propus-o ori care a susținut-o în casație ca să plătească în mod solidar daunele impuse părții ce a pierdut, ca o sancțiune justificată în drept, pe o greșală gravă profesională. Ar, putea fi aci o măsură cu caracter mai mult preventiv, dar eficace pentru scopul urmărit.

În fine modificarea eventuală a legii Curții, în mod fatal va atrage înlăturarea dispozițiunilor privitoare la contenciosul administrativ și înlocuirea lor, fie cu dispozițiunile art. 74 din legea Curții de la 1910, când pentru întâia oară s'a desființat recursul direct în Casație în pricinile dintre particulari și Stat sau alte autorități publice, fie cu alte dispozițiuni corespunzătoare în această privință noui Constituții.

Tot atunci va trebui rezolvată și controversa ivită asupra chestiunii de a se ști dacă dreptul de recurs prevăzut de art. 51, partea II, — în contra hotărârilor fie și nedesăvârșite sau actelor judecătorești pentru exces de putere și incompetență poate fi exercitat de orice parte interesată, sau numai de ministrul justiției prin procurorul general al acestei Curți. Printr'o jurisprudență constantă până la 1921, Curtea a decis că și părțile pot să se folosească de calea recursului pe temeiul dispozițiunii indicată, limitând însă mai ales în ultimile deciziuni, exercițiul

acestui drept la cazurile când părțile nu au altă cale ordinară, cum ar fi apelul pentru repararea unei erori judecătorești, căci dacă au această cale, nu pot veni direct, „*omisso medio*“ în casație, dar prin decizia din Iunie 1921 dată în secțiuni-unite, Curtea a revenit asupra jurisprudenței sale recunoscând că acest recurs excepțional aparține exclusiv ministerului de justiție prin procurorul general, în conformitate cu art. 36 din legea organică. Noua soluțiune a Curții implică, evident, că chestiunea este discutabilă și dat fiind impotanța ei o lămurire prin lege ar fi binevenită. Împărtășim și acum părerea că legea trebuie precizată în sensul primei jurisprudențe, singura care garantează părțile în contra unor hotărâri sau acte arbitrare, căci se întâmplă multe cazuri de suspendare ilegală a unui proces semnalate în deciziunile Curții, prin jurnale neatacabile cu apel și în această situațiune un asemenea jurnal fie el privit ca un simplu act judecătoresc, fie ca o hotărâre în tot cazul din moment ce nu este susceptibil de apel are un caracter definitiv și sub acest raport, independent de dispozițiunea în discuțiune este atacabil cu recurs chiar în sensul dispozițiunilor art. 31, al. a și art. 53 din lege. Se înlesnește asfel recursurile în cazuri cu totul justificate de întrerupere a cursului justiției când controlul Curții este indispensabil spre a repara o eroare judiciară, ceace evident nu exclude ideea de a se lua măsurile expuse spre a se împiedeca exercițiul abuziv al dreptului de recurs în general.

Incheind aceste observațiuni, vom adăoga că sub raportul organizării administrative, este nevoie de înstituit un birou al Buletinului Curții în raport cu dezvoltarea care a luat-o lucrările sale, birou care grăbind publicarea deciziilor pe trecut și tot odată printr'o publicarea regulată a deciziilor Curții de casație aducând la cunoștința tuturor celor interesați interpretarea dată de Curte diferitelor dispozițiuni legale, îndeplinește un real serviciu în raporturile juridice, apoi servește Curții ca mijloc informativ asupra deciziilor sale și prin aceasta îndeplinește Curții desăvârșirea misiunii ce are de îndeplinit.

Acestea sunt, domnilor, modificările principale pe cari le credem necesare de adus în legea organică a acestei Curți și cari prin număr, cum și prin necesitatea justificării lor, au impus o dezvoltare mai întinsă decât ași fi dorit. Chestiunile de procedură judiciară practică nu oferă în general, interesul pe care îl înfățișează problemele din domeniul dreptului pur sau a principiilor cari cârmuesc raporturile juridice de familie sau de interes în viața socială; cu toate acestea, regulile procedurii îndeplinesc un rol social tot atât de important ca și regulile dreptului privat și indemnitatea lor apare de îndată ce este vorba de condițiile în cari un drept nerecunoscut benevol poate să fie valorificat în justiție.

Dela modul cum legile de organizare și procedură sunt înlocuite depinde siguranța și deci valoarea dreptului și de aceea am stăruit că păstrându-se totată garanția unei bune și drepte judecăți să se organizeze în acelaș timp o procedură simplă și expeditivă, căci o procedură prea complicată lipsește de scop și merge în contra rolului protector al dreptului iar o procedură înceală, urmată de o justiție tardivă, anihilează beneficiile unei judecăți favorabile și echivalează cu relele unei injustiții.

Anul judecătoresc este deschis!

Se ridică ședința

In jurul ordonanței 4420/1918

„Ardealul Juridic“ a publicat mai multe articole și deciziuni ce se referă la aplicarea ordonanței 4420/1918 care cere act scris pentru înstrăinarea imobilelor.

I. In numărul 2 din anul 1925 dl căpitan Bârsan a arătat că ordonanța nu se referă la cazul când prin contract oral se constituie dotă de către cei obligați la darea dotei. Dsa confundă evident două lucruri diferite: obligațiunea de a constitui dotă (o obligațiune pur bănească) și obligațiunea de a da în proprietatea altuia un imobil, lucru care cere act scris. Argumentarea dsale că nici în baza unui testament oral nu s'ar putea cere imobilul, este evident greșită, căci ord. 4420/1918 dispune numai de contracte.

II. Mai serioasă este argumentarea că ord. 4420/1918 nu este în vigoare, căci guvernul maghiar a emis-o în baza unei legi care nu mai este în vigoare.

Este adevărat că dispozițiunile ordonanței 4420 nu sunt definitive. Legislațiunea, prin art. 16 din legea 63/912 a autorizat guvernul ca pentru valorificarea pretențiunilor civile să ia măsuri excepționale, având și dreptul să se abată dela legile în vigoare. Art. 14 din legea 50/1914 a întins această autorizație și asupra modificării legilor civile cu următoarele rezerve:

a) ca aceste modificări să fie necesitate de războiu;

b) ca în cazul când s'ar emite după încheierea păcii, să fie necesitate de situația de tranșiție.

Or, nu începe îndoială că ord. 4420 nu întrunește aceste condițiuni. Dacă emiterea ei a fost necesară în timpul războiului, este evident că această necesitate a încetat. Dacă suntem de părere că pentru timpul de tranșiție a fost necesară, trebuie să constatăm că în anul al cincilea după încheierea păcii, de tranșiție nu mai poate fi vorba.

Cu toate acestea credem că ordonanța este în vigoare.

Ea constituie o măsură excepțională al cărui mod de încetare este strict prevăzut de lege. Anume, art. 2 dispune că numai Consiliul de miniștri poate declara încetarea lor, iar Consiliul de miniștri nu a declarat încă aceasta. Nici tratatul de pace nu dispune în această privință. Tratatul de pace cuprinde numai dispozițiunea că în anumite cazuri, averile lovite de măsurile excepționale tre-

buiesc restituite. Dar, în afară de aceasta, nu numai că nu scoate din vigoare acele măsuri, ci din contră, le recunoaște valabilitatea.

Este oare de dorit ca Consiliul de miniștri să declare încetat efectul ordonanței 4420? După părerea noastră, ordonanța 4420 a introdus o reformă necesară. Într'o țară în care există cărți funduare, este preferabil ca înstrăinarea imobilelor prin contract să fie legată de forma scrisă. Codul civil german cere act material și cu drept cuvânt. Experiența a dovedit că valabilitatea contractelor orale vatămă mai ales populațiunea săracă și incultă, care nu a rare ori, își înstrăinează averea imobilă în mod necumpanit, fără contraprestațiune potrivită. Dar chiar și în cazurile când voința contractuală este serioasă, înstrăinările orale sunt dezavantajoase, căci nu se efectuează în cărțile funduare. Deci, terții de bună credință pot câștiga drepturi inatacabile față de fostul proprietar, care a rămas înscris în cartea funduară și pot să le valorifice față de cumpărătorul imobilului.

III. Curtea de Casație a declarat că Consiliul Dirigent, prin decretul I. a lăsat în vigoare ordonanța 4420 numai în vederea reformei agrare. La această suhoziție a dat răspuns dl *prof. Onișor*. Adaugăm că părerea Curții de Casație nu poate fi admisă, pentru că reforma agrară n'avea și n'are nimic de a face cu forma contractelor. Dacă legea de reforma agrară vroia să împiedice eludarea reformei prin vânzări, nu putea să admită valabilitatea acestora nici prin contracte scrise.

IV. Mai grea este chestiunea aplicării ordonanței 4420. Curia maghiară, după cum reiese din cazurile publicate de dl *Vasile M. Dimitriu* recunoaște valabilitatea contractelor scrise numai dacă sunt contracte adevărate, adică semnate de ambele părți și dacă cuprind regularea detaliată a raportului de drept. Nu este de ajuns ca numai obiectul și prețul să fie fixate.

Instanțele noastre n'au stabilit încă jurisprudența. Găsim cazuri în care se cere o regulare amănunțită, dar găsim și deciziuni contrarii.

Care este regula justă?

Chestiunea este de mult rezolvată în practica judecătorească.

Cu toate că practica anterioară admitea valabilitatea contractelor orale, totuși nu le

recunoștea fără rezervă. Condițiunea generală era, ca *raportul de drept să fie clarificat*. În baza unei învoieli care nu cuprindea decât fixarea prețului și obiectului, instanțele noastre admiteau valabilitatea contractului, numai dacă aceste două dispozițiuni erau suficiente pentru lămurirea situației. În caz contrariu, instanțele nu recunoșteau valabilitatea înstreinării, constatând că lipsește voința serioasă, acordul nu este perfect. *Judecătorul comite o mare greșală dacă prin sentință creiază o situație nelămurită.*

Deci, când se vinde o casă nelocuită, pe care nu este întabulată nici o sarcină, este de ajuns ca obiectul și prețul să fie fixate. Când însă se vinde o moșie, când sunt întabulate sarcini, când există un contract de arendare, când există uzufruct întabulat sau neîntabulat, chestiunea se prezintă altfel. La o interpretare strictă s'ar putea spune că și în aceste cazuri este de ajuns ca prețul și obiectul să fie fixate, căci celelalte chestiuni sunt rezolvate de lege. Însă, această interpretare ar fi evident greșită; ea ar ține cont numai de forma exterioară a normelor de drept, dar nu ar lua în considerație legătură lor și cuprinsul lor adevărat. Să zicem că A vinde moșia sa lui B. Moșia are o valoare de 2 milioane, este ipotecată pentru o datorie de 500.000 lei, există un contract de arendare pe 10 ani, neîntabulat, casa de pe moșie este ocupată de mama vânzătorului, care are drept de abitațiune. Contractul scris cuprinde numai obiectul și fixarea prețului de 1,200.000 lei. Ce va face judecătorul?

Dacă aplică legea, fără a ține cont de împrejurări și de legătura internă a normelor de drept, va spune: conform art. 928 C. C. A. vânzătorul răspunde pentru datoria de 500.000 lei, deci din prețul de 1,200.000 lei se va scădea suma datoriei; deasemenea vânzătorul răspunde pentru abitațiune; conform art. 1120 arendarea încetează, rămânând dreptul arendașului de a cere daune interese dela vânzător.

Însă, această interpretare contrazice mințea sănătoasă. Nu se poate presupune ca vânzătorul să fi vândut moșia cu 60% din prețul adevărat, dacă nu scapă nici de sarcină și nici de obligațiunea de a despăgubi pe arendaș. Dar pentru a decide, că cumpărătorul a luat asupra sa creanța întabulată și arenda neîntabulată, lipsesc elementele. Cum să declare aceasta judecătorul, când nu s'a dovedit că cumpărătorul a luat asupra sa

aceste obligațiuni? Simplul fapt că prețul a fost fixat cu 60% din prețul adevărat, nu suplinește dovada; pe baza unei supozițiuni judecătorul nu poate impune cumpărătorului nici o obligațiune. Deci, întreaga situație arată că *acordul părților nu este perfect* și prin urmare judecătorul nu va recunoaște valabilitatea contractului.

Credem deci, că din interpretarea justă a ord. 4420 rezultă următoarele reguli:

1. Sa cere act scris, dacă înstrăinarea se face prin contract.

2. Prin înstrăinare înțelegem obligațiunea de a transmite altuia proprietatea unui imobil, fără considerație la titlul de drept (cauză) și la raportul personal al părților. Deci, înțelegem prin înstrăinare: vânzarea, schimbul, constituirea de dotă, de onorar pentru servicii, donațiunile făcute soțului, copilului sau streinilor etc.

3. Transmiterea unui imobil cuprinde două momente: 1. să iau asupra mea obligațiunea de a-l transmite altuia (titlul de achiziție, din care se naște numai un drept personal pentru acela care a primit promisiunea mea); 2. transmiterea efectivă a imobilului ceea ce se face prin întabularea dreptului de proprietate (modul de achiziție, din care se naște un drept real (de proprietate) pentru acela care a primit promisiunea mea). Ordonanța 4420 se referă la primul moment. Pentru momentul al doilea, Regulamentul cărților funduare cere deasemenea act scris care trebuie să întrunească anumite condițiuni. Aceste condițiuni însă nu se cer pentru actul prevăzut de ord. 4420. Deci, actul nu trebuie să cuprindă numărul cărții funduare, nu trebuie să fie semnat de doi martori etc.

4. Actul trebuie să fie iscălit de ambele părți, sau dacă este iscălit numai de una dintre părți, trebuie să existe două exemplare, din care unul să fie semnat de vânzător și predat cumpărătorului, iar celălalt să fie semnat de cumpărător și predat vânzătorului.

Această condițiune trebuie admisă, căci atunci când există numai un simplu exemplar care se găsește la cumpărător sau vânzător fără ca acesta (posesorul actului) să-l fi iscălit: contractul nu poate fi considerat ca perfect. Este adevărat că cumpărătorul poate iscăli actul înainte de a-l prezenta instanței, dar se poate dovedi că semnarea s'a făcut ulterior. În acest caz, sau dacă actul se prezintă fără semnătura ambelor părți, el este

numai ofertă neprimită în termen (art. 861, 862 C. C. A.) El nu poate fi considerat nici ca contract și nici ca act scris făcut asupra contractului oral, căci acesta este nevalabil.

5. Fixarea prețului și obiectului este în orice caz *necesară*. Ea este *suficientă* numai dacă nu există împrejurări serioase din care să reiasă că acordul părților nu este perfect. Ea nu este suficientă în nici un caz, dacă există sarcini, contracte de chirie, arendă, servituți etc. în privința cărora părțile n'au dispus în act scris.

6. Invoiala orală făcută pe lângă actul scris nu se poate lua în considerație, căci tocmai acestea dovedesc că acordul părților — pentru care se cere act scris — nu este perfect. Ori de câte ori se dovedește că există invoială orală, actul scris trebuie declarat nevalabil.

7. Modificarea ulterioară a actului scris prin invoială orală este valabilă. Se cere însă ca actul scris să fie valabil. Întrucât nu se schimbă proprietatea, aceste modificări ulterioare sunt valabile chiar și după intabulare.

8. Rezilierea contractului scris prin contract oral este valabilă, cât timp nu s'a făcut intabularea. Rezilierea după intabulare este echivalentă cu înstreinarea, deci cere act scris.

Dr. Șt. Laday.
Avocat din Cluj.

Încă odată Ord. 4420/918 M. E.

Aplicarea ordonanței Nr. 4420—918 M. E. ca lege excepțională de cătră instanță, ce în mod consecvent se face până în ziua de azi, a provocat cu drept cuvânt pe unii juriști de seamă de a pune chestiunea de repetite ori în discuție. Până când aproape toți lasă se înțelege, că simțul lor juridic se revoltă în contra menținerii acestei ordonanțe înaintea instanțelor și ilustrează chiar abuzurile și stările imposibile ce le poate provoca acest punct de vedere, afară de Dl. Dr. Gavril Sándor (în Nr. 21/924 „Ardealul Juridic“) nici unul nu a tratat chestiunea în mod precis juridic.

Cauza evident este interpretarea greșită, că Dec. Nr. 1 a Consiliului Dirigent (care menține în vigoare toate legile și Ordonanțele Maghiare anterioare 18 Oct. 1918 pe teritoriul Ardealului) ar menține ad infinitum în vigoare Ord. 4420—918 și greșala se poate face numai de către aceia, cari nu și-au luat osteneala de a cerceta originea acestei Ordonanțe. Căci altcum, considerând, că aceasta ordonanță a uat ființă numai în baza Art. de lege LXIII—1912 și

L—1914 și în baza imputernicirii date prin aceste legi pentru timpul de războiu, considerând, că Decr. I. al Cons. Dir. menține în vigoare *toate* legile și Ordonanțele, așa dar negreșit și Articolele de lege LXIII—1912 și L—1914, cari sunt desființarea în mod automat a tuturor ordonanțelor date în baza acestor legi, îndată ce va înceta războiul, considerând că țara noastră a trecut pe picior de pace cu data de 1 Aprilie 1921, ar fi fost ușor de înțeles, că dela această dată a încetat existența ordonanței Nr. 4420 ex. 1918 M. E.

Așadar dela data de 1 Aprilie 1921 a intrat iarăși în deplina vigoare § 883 cod. civ. austr., (care conține același principiu ca și art. 1294 și 1295 alin. 1 din codul civil a Vechiului Regal), care a fost abrogat de Ordonanța 4420—918.

Suntem convinși că instanțele cari pronunțându-se cu aplicarea Ord. 4420—918 în chestiuni litigioase și invocând Dec. 89—922 a S. I. a Casației nu cunosc speța la care se referă această decizie, sau cel puțin nu au căutat se afle dacă decizia Casației nu se referă la vre-un caz întâmplat înainte de 1 Aprilie 1921. Căci altcum Casațiunea, care în Compl. II. cu Deciziunea Nr. 2357 din 4 Maiu 1923 s'a pronunțat că Ord. 3982—1916 M. E. (care reglementează regimul excepțional referitor la apărarea copiilor ilegali și drepturile mamei) în baza legilor LXIII—1912 și L—1914 menținute cu Decr. I. al Cons. Dir. nu mai este în vigoare, a fi în contradicție cu sine însăși.

Credem că va mai interesa încă soluțiunea, ce a aflat-o Ungaria în privința Ordonanței 4420—1918 — a cărei minister a adus aceasta ordonanță, — unde disciplina juridică nici chiar azi nu poate fi disconsiderată.

Noul anteproiect al codului civil maghiar, care încă nici azi nu este lege, a adoptat — bine sau rău — în § 1398 al acestui anteproiect, exact principiul §. 1 din Ord. 4420—1918 din considerațiunea a continuității a voit să mențină dispozițiunea Ordonanței 4420—1918 și până la sancționarea noului Cod. civil. Deși în Ungaria nu era nevoie de un decret la fel cu decr. I. al Cons. Dir. căci toate legile dela sine înțeles au rămas în vigoare, totuși au trebuit să vadă juriștii Ungariei, că menținerea dispozițiilor Ord. 4420—1918 după trecerea pe picior de pace se izbește de legile LXIII—1912 și L—1914. Atunci în mod corect juridic, fără desființarea acestor legi dispozițiunile Ord. 4420—1918 nu puteau fi menținute, decât prin o nouă lege de tranziție, și așa au trecut dispozițiunea invalabilității contractelor fără act scris ref. la imobile în §. 77 din legea XXXVI—1920, așa că Ordonanța 4420/1908 desființată în mod automat în baza legilor LXIII/1912 și L/1914, a înviat din nou în acel §.

La noi însă neexistând o lege nouă care a

introduce din nou și pentru viitor dispozițiunea §. 1 din Ord. 4420 1918 desființată după 1 IV. 1921 și nici o lege, care ar desființa legile LXIII/1912 și L/1914, în vigoare în Ardeal, menținând numai Ord. 4420/1918 ca lege independentă — nu mai poate fi discutată inexistența acestei ordonanțe; și ar fi de dorit ca instanțele înrând în legalitate să curme odată abuzurile și speculele ce se ivesc zilnic sub protecția aplicării Ord. 4420—1918.

Dr. Victor Muntean
advocat, Sibiu.

JURISPRUDENȚA STABILITĂ DE INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE Complectul pentru Ardeal și Bucovina

Secțiunea III Ardeal

Contrabandă vamală. Contrabandă de coroane ungurești ne-stampilate. Proces verbal făcând credință până la inscripția în fals. Neatacarea lui în fals prin cererea de apel. Decădere. Art. 215 și 216 din legea vămilor. (Decizia 302—924).

Taxe de timbru. Vânzarea unui imobil. Stabilirea valorii lui pentru taxare, prin certificatul percepătorului. Justă aplicare a legii. (Decizia 308—924).

Contrabandă vamală. Contrabandă de boi. Comunicarea procesului verbal. Cerințele de formă ale apelului. Caracterizarea infracțiunii în baza faptelor constatate. Omisiunea tribunalului. Participarea la infracțiune. Stare de fapt. (Decizia 318—924).

Funcționar deslăuit. Recurs în contencios pe motiv că a lipsit o cercetare prealabilă și hotărîrea comisiunii disciplinare. Admisibilitatea lui. (Decizia 326—924).

Băuturi spirtoase. Recurs nelimbrat. Aplicarea art. 101 lit. m l. timbrului. Recurs nul. (Decizia 365—924).

Drept de vânătoare. Licitarea dreptului de vânătoare. Nerespectarea formelor. Anularea licitației. Art. 9 din legea p. protecția vânatului. (Decizia 372—924).

Vânzare cu dare de arvună. Mandatar. Rectificarea stării de fapt. Societate comercială. Solidaritate. (Decizia 376/924)

Secțiunea III Bucovina

Contrabandă vamală. Recurs necontrasemnat de avocat. Nulitatea lui potrivit art. 4 din legea corpului de avocați. Al doilea recurs contrasemnat de avocați, dar nemotivat. Neadmisibilitatea lui. (Decizia No. 405—924).

Decizia No. 302—924. Ardeal Dos ar No. 2537—92

S'a luat în cercetare recursul făcut de Ministerul de finanțe în contra sentinței Tribunalului Sighet No. Ca 935—923 în proces cu Friedmann Iacob pentru contrabandă vamală.

Din partea Ministerului de finanțe s'a prezentat dl avocat Rădulescu, intimatul lipsește.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de dl consilier Dr. A. Nicolau.

Dl avocat Rădulescu cere admiterea recursului.

Curtea deliberând. Având în vedere că Tribunalul Sighetul Maramureșului prin sentința civilă No. 935—5—923 admitând apelul lui Iacob Friedmann din Orașul Sighet, a anulat deciziunea Direcțiunii

Generale a Vămilor cu No. 68291—14 Iulie 1921, confirmată a procesului verbal No. 250 din 21 Mai 1921, încheiat de agenții vamali din valea Vișanului, prin care susnumitul a fost condamnat la amendă de 5000 lei și confiscare, conform art. 195 legea vămilor pentru faptul de contrabandă, găsindu-se ascunsă asupra sa suma de 118.000 coroane ungurești neștamplilate prohibite la import pe care le-a introdus în țară.

Având în vedere că Tribunalul, pentru a admite apelul lui Iacob Friedmann s'a baza pe împrejurarea că de și este adevărat că asupra apelantului Iacob Friedmann s'a găsit ascunsă suma de coroane austro-ungare mai sus menționată, și că deși este exact că constatările agenților formează dovezi depline, despre conținutul lor, totuși, zice Tribunalul în motivarea sa, cade în competența instanței de judecată aprecierea dovezilor și pentru aceasta, cercețând cazul prezent, a constatat din diferite împrejurări și prezumțiuni de fapt, că suma de coroane găsită asupra sa o purta în călătorile făcute, fără însă a face vre-o contrabandă; astfel că conchide Tribunalul, elementele constitutive ale infracțiunii vamaie lipsesc.

Având în vedere recursul Ministerului de Finanțe, Direcțiunea Vămilor, prin care se invoacă ca motive a) nu s'a declarat și indicat de intimat în petițiunea de apel înscrierea în fals a procesului verbal dresat în cauză și nici mijloacele pentru dovedirea falsului, numele și calitatea martorilor pe care îi poate produce și b) pentru că, deși achitat în penal, Iacob Friedman nu poate profita de acest rezultat în judecata civilă.

Având în vedere în primul rând că potrivit art. 215 L. v. procesele verbale încheiate de agenții vamali și aprobate de Direcția Generală a Vămilor au valoare legală și forță probantă în justiție până la înscrierea în fals în contra lor, iar Tribunalele nu vor putea admite contra unor asemenea procese verbale alte motive de nulitate.

Având în vedere, pe de altă parte, că în conformitate cu prescripțiunile art. 216 L. V. cel ce va voi să se înscrie în fals în contra unui proces verbal va trebui, sub pedeapsă de a pierde dreptul de înscriere, să declare aceasta prin cererea sa de apel la Tribunal și să arate mijloacele ce poate invoca pentru dovedirea falsului.

Având în vedere că din însuși conținutul sentinței atacată cu recurs, rezultă că intimatul în cauza Iacob Friedman nu s'a conformat dispozițiilor art. 215 și 216 L. V. iar instanța de fond dispunând altfel, a săvârșit o flagrantă violare a acestor dispozițiuni legale, urmează ca sentința sa să fie înlăturată.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii admite recursul, casează sentința No. ca 935—923 a Tribunalului Sighet și trimite cauza aceluiași Tribunal spre o nouă dezbateră și judecată.

Data și citită în ședință publică azi 25 Februarie 1924.

Decizia No. 308—424 Ardeal Dosar No. 2029—924

S'a luat în cercetare recursul făcut de Rosa Halpern în contra Deciziunii No. 23246—1920—III-a Direcțiunii Financiare Sibiu din 4 Februarie 1921.

În lipsa părților necitate. S'a ascultat raportul făcut în cauză de D-l Consilier C. Crăciunescu. Curtea deliberând. Asupra motivelor de recurs

că valoarea casei care a format obiectul contractului de cumpărare-vânzare taxat de către perceptorul Sibiu era numai de 40000 coroane, iar nu 120.000 coroane după cum s'a stabilit prin hotărârile instanțelor prime. Cere deci reducerea taxei de la 6000 coroane la 2000 coroane adică 1000 lei.

Curtea văzând că stabilirea prețului atacată în recurs este motivală prin certificatul perceptoratului orașului Sibiu, eliberat de acest oficiu în cadrul atribuțiilor sale legale, că conform acestui certificat valoarea imobilului vândut era de 120.000 coroane, că deci la taxare instanțele prime au procedat cu justă aplicare a legii timbrului și astfel recursul fiind nefondat.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul.

Data și citită în ședință publică azi 25 Februarie 1924.

Decizia No. 318—924 Ardeal Dosar No. 3193—923

S'a luat în cercelare recursul făcut de Lazarciuc Fedor în contra sentinței Tribunalului Sighetul-Maramureșului No. Ca 730—923 din 14 Septembrie 1923 în proces cu Ministerul de Finanțe pentru contrabandă vamală.

Recurentul lipsește din partea Ministerului de Finanțe s'a prezentat D-l avocat E. Rădulescu.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de Domnul Consilier Al. Nicolau.

Domnul avocat Rădulescu cere respingerea recursului.

Curtea deliberând, având în vedere că Tribunalul Sighetul Maramureșului prin sentința No. 750—923 a respins apelul făcut de Lazarciuc Fedor în contra Deciziei No. 16336 din 27 Aprilie 1923, care a aprobat procesul verbal No. 1946—923 încheiat de agenți vamei Valea Viseului prin care este condamnat la amendă și confiscare pentru contrabandă consistând în faptul de a fi încercat să treacă peste graniță două perechi boi.

Având în vedere că recurentul invoacă următoarele motive 1. că procesul verbal de contravențiune ne fiindu-i înmănat după regulile de procedură civilă, n'a putut să-și pregătească apărarea conform cerințelor art. 216 al legii vamaie, așa că o putea face verbal înaintea Tribunalului, ceea ce nu i s'a admis. 2. se înscrie în fals în contra procesului verbal, invocând martori pentru aceasta, adogând că nu poate fi consemnat pentru că a ajutat la cumpărarea boilor în calitate de cunoscător.

Având în vedere că dispozițiunile legii generale a vămilor sunt aplicabile în ținuturile alipite, că în conformitate cu dispozițiunile art. 208 ale acestei legi copia de pe procesul verbal se remite făptuitorului prezent, că din procesul verbal rezultă că recurentul a fost prezent la redactare și că a primit o asemenea copie semnând propriu de primite, astfel că motivul înfemeiat pe lipsa de comunicare a procesului verbal este neintemeiat.

Având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 216 al legii vamaie cine voește să se înscrie în fals în contra procesului verbal, va trebui sub pedeapsă de a pierde dreptul de înscriere să o declare în cererea de apel, arătând și mijloacele doveditoare pe care le poate produce.

Având în vedere că, după cum rezultă din

dispozițiunile reproduse, legiuitorul n'a subordonat valabilitatea chiar a apelului îndeplinirii acestei formalități, singura decădere privind numai dreptul la înscrierea în fals, că așa fiind de și art. 215 L. V. dispune că Tribunalele nu pot admite în contra proceselor verbale aprobate de Administrațiunea superioară a vămilor alte motive de nulitate, totuși nu le ridică dreptul de a examina pe baza a însăși constatările coprinse în procesul verbal cari într'adevăr se mai pot schimba, dacă faptele constatate întru-nesc elementele delictului de contrabandă, sau dacă deducțiunile agenților constatați sunt o consecință logică ale acelor constatări.

Având în vedere că recurentul în petiția de apel a susținut că nu a avut nici un rol în pricină, faptul săvârșit de dânsul consistând numai în aceea că din bună voință ca expert a ajutat pe vărul său la cumpărarea de boi. susținele care a făcut-o înaintea Tribunalului, că Tribunalul fără să țină seamă de aceasta apărare a respins apelul numai pe motivul de formă că apelantul neînscrisu-se în fals în contra procesului verbal, aceasta trebuiesc menținut în întregime, apelul nefiind bazat pe lege, motiv care nu se poate înfemeia pe dispozițiunile art. 215 L. V. după cum am arătat, așa că Tribunalul era obligat să vadă de sigur bazându-se pe datele procesului verbal dacă fapta recurentului putea să fie calificată sau nu de contrabandă.

Având în vedere însă că cestiunea de fapt n'a fost schimbată în apel, așa că această Curte poate intra în cercelarea fondului cauzei, că procesul verbal constată că recurentul n'a figurat ca un simplu expert în alegerea boilor, dar din contra că vărul său Lazarciuc Vasile i-a ales și a voit să-i cumpere fixând și prețul lor.

Că recurentul și-a păstrat banii, apoi că a năvărat prețul boilor vânzătorului, că din aceste împrejurări se desprinde participarea recurentului la contrabană, reeșind legătura sa cu ceilalți contravenienți căci nu se explică altfel, pentru ca el a jucat rolul de păstrător al banilor și plăților al boilor când vărul său era prezent și nu avea nevoie de asemenea ajutor, adogându-se la aceste și faptul că recurentul a necunoscut, că știa că boii vor fi trecuți prin contrabandă în Ceho-Slovația, participarea sa la contrabandă fiind stabilită pe constatările procesului verbal și rezultată din însăși mărturisirea recurentului care nu se mai putea înlătura, de oarece nu s'a înscris în fals conform art. 216 L. V., mărturisire pe care de altfel nici nu o contestă, recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul.

Data și citită în ședință publică azi 26 Februarie 1924.

Decizia No. 326—924 Ardeal Dosar No. 854—923

S'a luat în cercelare recursul făcut de Emeric Farkas în contra Decretului Regal No. 1923 din 27 Martie 1923 precum și în contra Deciziei Ministerului de Interne No. 25818 din 29 Martie 1923.

S'a prezentat din partea recurentului D-l avocat Dr. Răchișan, Ministerul de Interne lipsește.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de Domnul Consilier Dr. G. Nedici.

D-l Răchișan cere admiterea recursului.

Curtea deliberând, având în vedere, că din dosarul Ministerului rezultă în mod clar că recurentul a fost destituit din postul ce l-a ocupat, fără o cercetare săvârșită de o Comisiune disciplinară compusă în conformitate cu legea, că conform legilor de organizare în vigoare în Transilvania, funcționarul de Stat sau județian numit în mod definitiv fără o cercetare prealabilă disciplinară și fără hotărârea Comisiunii disciplinare nu poate fi destituit.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii, admite recursul, declară ilegal Decretul Regal No. 1923 din 27 Martie 1923, prin care a fost revocat recurentul din funcțiunea sa de șef contabil județean cât și deciziunea Ministerului de Interne No. 25818 din 29 Martie 1923, și invită Ministerul de Interne să desființeze actul ilegal, reintegrându-l pe recurent în postul ce l-a avut.

Data și citită în ședință publică azi 27 Februarie 1924.

Decizia No. 365—924 Ardeal Dosar No. 2137—923

S'a luat în cercetare recursul făcut de Barbalovici Simion în contra sentinței Tribunalului Zalău No. Pa. 2216—4—1921 în proces cu Ministerul de Finanțe pentru contravenție la legea băuturilor spirtoase.

În lipsa părților necitate.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de Domnul Consilier Al. Nicolau.

Curtea deliberând, văzând că Curtea prin Administrația Financiară a Județului Sălaj a invitat pe recurent ca, conformându-se legii să completeze timbrarea, însă după cum se constată din raportul cu No. 117 din 10 Ianuarie 1924, recurentul n'a satisfăcut această invitațiune.

Având în vedere deci că în conformitate cu dispozițiunile art. 101 alin. m. al legii timbrului și înregistrării actul nelimbrat sau nesuficient limbrat conform principiilor de aplicațiune generale formulate de legiuitor prin art. 49 alin. 4 urmează a fi declarat fără ființă.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii, nu dă curs recursului și-l anulează.

Data și în Camera de Consiliu azi 29 Februarie 1924.

Decizia No. 372—924 Ardeal

S'a luat în cercetare recursul făcut de Societatea de vânat Orăștie în contra deciziunii No. 3267—923 a Ministerului Agriculturii și Domeniilor.

În lipsa părților necitate.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de Dl Consilier Dr. G. Nedici.

Curtea deliberând, deliberând asupra recursului, Curtea constată din actele aflate la dosar că dintre persoanele cari au luat parte la licitarea dreptului de vânatoare, numai Dl Dr. Eduard Antoni a avut autorizație dela Ministerul Domeniilor spre a licita; că ziua și condițiunile licitației n'au fost publicate nici în Monitorul Oficial, nici într'un alt ziar din capitală și nici în vre-o revistă de specialitate; și în fine că nici chiar Ministerul nu a stabilit condițiunile de licitație pentru terenul de vânatoare din chestiune. Având în vedere dispozițiunile cuprinse în art. 9 din Legea pentru protecția vânatului și reglementarea vânătorei No. 167 din 27 Octombrie 1921, conform cărora ziua și condițiunile de licitație vor fi publicate cel puțin cu 6 săptămâni înainte de termenul licitației în Moni-

torul Oficial și într'un ziar din capitală și dacă este posibil și în vre-o foaie locală, cum și printr'o revistă de vânatoare și că îndeplinirea acestor formalități atrage după sine anularea licitației. Având în vedere mai departe și dispozițiunile art. 10 ale acelei legi, conform cărora condițiunile de licitare trebuie fixate de Ministerul de Domenii; și în fine dispozițiunile cuprinse în art. 12 cari prevăd că dacă la ziua licitației se va prezenta numai un licitant licitația se va publica din nou; este evident că după starea de fapt arătată mai sus această licitațiune s'a ținut cu violarea mai multor dispozițiuni în legea arătată mai sus și prin urmare Ministerul a fost în drept să anuleze această licitație și să ordone o licitație nouă pentru arendarea dreptului de vânatoare.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii, respinge recursul.

Data în Camera din Consiliu azi, 29 Februarie 1924.

Decizia No. 376—924 Ardeal

În procesul reclamantului Augustin Oneșeanu în contra părților Gheorghe Berariu și Iuliu Cristorianu pentru 6640 lei și acc. s'au luat în cercetare cererile de reviziune ale reclamantului și părâtului Gheorghe Berariu în contra sentinței Curții de Apel Timișoara C—II 739—922.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de Dl Consilier Dr. C. Crăciunescă.

Văzând că este nevoie de deliberare și fiind orele înaintate.

Curtea deliberând, amână pronunțarea la 29 Februarie când, Curtea deliberând, asupra petițiunii de justificare și cererei de reviziune a părâtului Gh. Berariu motivată prin aceea că recurentul nu a fost citat în mod legal la desbaterea din 12 Februarie 1923 că deci față de el nu s'a putut anunța în mod legal că ne reprezentarea lui pentru a depune jurământul ar avea de efect că alegațiunea părâtului Iuliu Cristorianu urmează a se considera ca dovedită.

Văzând că recurentul după cum se dovedește prin fila de înmânare aflată la dosar prin citațiunea făcută prin formularul 581 a fost citat pe ziua de 12 Februarie 1923 pentru a fi audiat sub jurământ și că această citațiune s'a înmănat recurentului la 23 Ianuarie 1923 în formă legală, constată că bine și cu respectarea legii a stabilit Curtea de Apel, că recurentul deși citat în mod legal, nu s'a prezentat la audierea sub jurământ și că astfel în temeiul paragrafului 376 și respective 270 al procedurii civile Curtea de Apel cu respectarea legii a acceptat alegațiunile părâtului Iuliu Cristorianu ca dovedite și prin urmare cade și acel motiv al recursului că părâtul Iuliu Cristorianu fără știrea recurentului ar fi procedat atunci când a încheiat contractul de vânzare cu reclamantul Augustin Oneșeanu și când a preluat arvuna dela reclamant.

Astfel dar cererea de reviziune al părâtului Gh. Berariu fiind nefondată urmează a fi respinsă.

Asupra motivelor reclamantului: că stabilirea de fapt a Curții de Apel este greșită, întrucât din depunerile martorilor și din procesele verbale rezultă, că ambii părâți erau asociați și părâtul Iuliu Cristorianu în calitate de asociat a lui Gh. Berariu a vândut reclamantului un vagon de țigeci și a primit acea arvună dela reclamant, dublul căruia îl cere reclamantul în

acțiunea din cauza neîndeplinirii contractului; cere a condamna și pe pârâtul II solidar la plată;

Curtea din declarațiunile făcute de Iuliu Cristorianu în fața ambelor instanțe inferioare constată, că acesta a susținut în calitate de asociat al pârâtului Gh. Berariu și alfel din însuși cuprinsul procesului verbal constată, că alegațiunea pârâtului II Iuliu Cristorianu, pe care Curtea de Apel în mod legal o consideră ca dovedită, nu este aceea că pârâtul II a procedat în afacere ca împuternicit al pârâtului I, — după cum greșit s'a stabilit în sentința atacată, — ci că alegațiunea pârâtului ce urmează a se considera ca dovedită în sensul motivelor invocate de Curtea de Apel este aceea; că pârâtul II a procedat ca asociat pârâtului I Gh. Berariu;

Astfel dar în temeiul celor sus dezvoltate această înaltă Curte din însăși cuprinsul proceselor verbale rectifică starea de fapt în sensul acum arătat.

Asupra stărei de fapt astfel corectate aplicând normele dreptului comercial urmează a se constata că în speță ambii pârâți au format o societate ocazională asupra căreia sunt a se aplica dispozițiile paragrafului 62 a codului comercial și că deci prin faptul că pârâtul Iuliu Cristorianu — care se recunoaște asociat a pârâtului Gh. Berariu — a procedat din incredințarea asociatului când a preluat arvupa dela reclamant, pentru toate urmările rezultate din contractul încheiat că arvuna este solidar dinpreună cu pârâtul Gh. Berariu;

Că deci cererea de reviziune a reclamantului fiind fondată urmează a se admite.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii, I. Respinge cererea de reviziune a pârâtului Gheorghe Berariu. II. Admite cererea de reviziune a reclamantului, reformează sentința Curții de Apel din Timișoara No. C—II 739—19—1922 în parte ce privește pe pârâtul Iuliu Cristorianu și-l obligă și pe acest pârât ca împreună cu pârâtul Gh. Berariu — în mod solidar — să plătească în termen de 15 zile reclamantului suma de 6640 lei, adică șase mii șase sute patruzeci lei cu dobânzile de 5% cuvenite dela 15 Decembrie 1920; 875 lei, adică opt sute șapte-zeci și cinci lei cheltueli de apel la mâna avocatului Dr. Ioan Juca, iar 150 lei cheltueli de apel la mâna reclamantului personal.

Obligă pe pârâtul Iuliu Cristorianu să mai plătească reclamantului la mâna avocatului Dr. Ioan Juca suma de 500 lei, adică cinci sute lei, cheltueli de a treia instanță, în termen de 15 zile sub urmările execuțiunei silite.

Dață și citită în ședință publică azi, 29 Februarie 1924.

SECȚIUNEA III.

Decizia No. 405/924 Bucovina Dosar No. 978 și 1067/923

S'au luat în cercetare recursurile făcute de Arnold Marian în contra sentinței No. Bc. IV 847 și 852—922 din 20 Aprilie a Tribunalului Cernăuți și anume atât recursul înaintat la 4 Mai 1923 Tribunalului Cernăuți cât și recursul înaintat la 5 Mai 1923 acestei înalte Curți în proces cu Ministerul de Finanțe pentru contrabandă vamală.

S'a prezentat din partea recurentului Dl avocat N. Marian, iar din partea Ministerului de finanțe Dl avocat E. Rădulescu.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de Dl Consilier Dr. Al. Nicolau.

Dl avocat Rădulescu arată că recursul din 4 Mai 1923 nu e contrasemnat de un avocat și cere anularea acestui recurs, iar recursul din 5 Mai 1923 nefiind motivat, cere respingerea acestui recurs ca nemotivat.

Dl avocat Marian combate cererile formulate de reprezentantul Ministerului de finanțe, dezvoltând că prin faptul că recursul din 5 Mai poartă semnătura sa de avocat, cu aceasta implicit și-a însușit și motivele de recurs, arătate în recursul din 4 Mai 1923, și că în baza legii avocaților ajunge dacă contrasemnarea unui recurs de un avocat s'a făcut și ulterior depunerii recursului, în termenul prevăzut de această lege, de 5 zile, care termen în speță a fost respectat de vreme ce contrasemnarea a fost înaintată cei drept într'o petiție separată încă a doua zi.

Dl avocat Rădulescu arată că conform procedurii nu se poate face separat petiția de recurs de motivele de recurs, așa că nici nu poate fi în speță vorba de o însușire de motive printr'o consemnare făcută de avocat pe o altă petiție de recurs, fără ca măcar să declare aceasta măcar în noua petiție și aceasta în cazul de față cu atât mai mult, întrucât în petiția doua, contrasemnată de avocat, se zice că motivele de recurs vor fi depuse ulterior.

Dl avocat Marian arată, că ar putea depune și astăzi încă motivele de recurs.

Curtea deliberând.

Având în vedere că Marian Arnold a făcut recurs contra sentinței No. 852—22 a Tribunalului Cernăuți, prin care i-s'a respins apelul ce a făcut contra deciziunii No. 1057—922 a Direcțiunei Generale Vamale conformitoare a procesului verbal prin care a fost condamnat la amendă și confiscare pentru infracțiune de contrabandă la export a două vagoane cu ouă, prin punctul vamal Grigore Ghica.

Având în vedere că recurentul Marian Arnold a intentat două recursuri și anume: un prim recurs, motivat, în ziua de 4 Mai a. c. adresat și înregistrat la Tribunalul Cernăuți, dar care este semnat numai de recurentul Marian Arnold fără a fi contrasemnat și de un avocat; un al doilea recurs este făcut de avocatul N. Marian înaintea acestei înalte Curți în ziua de 5 Mai 1923, în numele clientului său, recurentul în cauză Arnold Marian, dar fără ca acesta să fie motivat, după cum se constată din viza Grefierului căruia acest recurs a fost înmănat.

Considerând că conform articolului 40 din legea pentru organizarea și unificarea corpului de avocați din 21 Februarie 1923 „în materie litigioasă, înaintea Tribunalului și Curților, petițiunile de intentarea acțiunilor și toate cererile pentru atacarea hotărârilor vor fi contrasemnate de avocați“.

Considerând, că potrivit literei și mai ales spiritului și scopul legiuitorului, dispozițiunea art. 40 din legea avocaților este o măsură tutelară pentru protecțiunea drepturilor patrimoniale; că dacă contrasemnarea avocatului este cerută pentru o simplă declarație de recurs, cari constituiesc chestiuni de ordin exclusiv juridic.

Considerând că din actele aflate la dosar se constată că primul recurs din 4 Mai a. c. nu este contrasemnat de avocat, fiind semnat, numai de recurentul Arnold Marian.

Considerând că în cea ce privește cel de al II-lea recurs deși este adevărat că a fost contrasem-

nat de avocatul N. Marian, totuși, din conținutul dosarului și din viza grefei Inaltei Curți, se constată că acest recurs nu este motivat.

Considerând, că de altfel, chiar dacă Curtea ar considera ca depuse în termen motivele de recurs cari se văd atașate pe lângă petițiunea de recurs semnată de avocatul N. Marian și adresată acestei Inalte Curți, încă aceste motive nefiind contrasemnate de avocat ci numai de partea recurentă Arnold Marian, ele nu pot fi luate în considerație față de dispozițiunile art. 40 din susmenționata lege.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii anulează recursul din 5 Mai 1923 și respinge recursul din 5 Mai 1925 ca nemotivat.

Data și citită în ședință publică azi la 4 Martie 1924.

INFORMAȚIUNI

Examenul de capacitate pentru magistrați

La Comisiunea examinătoare din București. Rezultatul general la probele scrise

Reușiți seria I

Antonini Mircea	Mangiurea Ștefan
Antoniade Nicolae	Marinescu I. Gheorghe
Anastasescu N. Ion	Mihăescu St. Ștefan
Boeru Teodor	Nicolescu Octavian
Bărășcu V. Vasile	Polărcă N. Constantin
Bobeș E. Mircea	Pulopol Demostene
Cerban Al. Gheorghe	Răsnovanu Gr. Ioan
Dmna M. Constantin	Rădvan T. Ioan
Drăgănescu Paul	Rădulescu Demostene
Demetrescu A. Vasile	Stroia A. Ioan
Ionescu I. Constantin	Ștefănescu Leonte
Minculescu Al.	Udrea P. Hariton
Viorescu M. Constantin.	

Reușiți seria II

Sava Tiberiu Aurel	Florescu Constantin
Ionescu A. Constantin	Georgescu N. Ioan
Anastasiu N. Teodor	Iepure Mircea
Buinea Constantin	Ionescu Tache
Cimbrescu Cicerone	Munteanu G.
Călcăiu Panail	Marinescu David
Degan Constantin	Nicolescu M. Mircea
Ionescu Virgil	Nestor A. Romulus
Oprișescu Nicolae	Rădulescu Petre
Rizescu Lucian	Răiculescu Ion
Alexiu D.	Rădulescu Nicolae
Bănescu Cezar	Stroian N. Aurel
Condeescu Marius	Strâmbu Vasile
Dăscălescu Marcel	Tomoșoiu Dumitru
Tarcinius Mihail.	

Reușiți seria III

Baleanu Ilie	Constantinescu S. Gh.
Cruceanu Ștefan	Chirculescu Ch. Mihail

Cazacu I. Gheorghe	Ionescu A. Aurel
Caton G. Ioan	Ionescu Gh. Ioan
Georgescu Th. Gheorghe	Manolescu M. Radin
Isvorann Mihail	Păduraru Constantin
Ioan D. Gheorghe	Petrescu E. Gheorghe
Iliescu I. Octavian	Popescu A. Gheorghe
Iliescu Paraschiu	Rarincescu G. Paul
Vicol Vladimir.	

Reușiți seria IV

Alduleanu B. Dimitrie	Istrate Ch. Nicolae
Alduleanu B. Ioan	Milea G. Matei
Atanasiu M. Eugen	Mănculescu T. Constantin
Armenciu Traian	Neculie M. Ilie
Bunescu Alexandru	Nicolescu G. D.
Cătuș V. Gheorghe	Nișescu R. Aurelian
Cofocar I. Alexandru	Oprișescu V. Gheorghe
Degeanu Ioan	Raicea I. Dimitrie
Dima P. Gheorghe	Rușescu Iacob
Drăgănescu Ioan	Stănescu T. Teodor
Demetriad Petre	Sedoill Emanuil
Ionescu D. Valerian	Tănase R. Tănase
Ivanceanu D. Dimitrie	Triandafil M. Fedon.

Reușiți seria V

Constantinescu Vavila	Matei Pantelimon
Dimiu Radu	Popescu D. Ioan
Deleanu Ioan	Popescu Șt. Marin
Dragomirescu V.	Pușcariu M. Emil
Georgescu G. Eugen	Popescu R. Ioan
Ionescu A. Lungu	Rădulescu M. Constantin
Lucian I. Iosif	Stănescu P. Ioan
Orarul a început la 30 Ianuarie 1925.	

Comisia examinătoare din Cluj

Proclamați reușiți definitiv, scris și oral

Anastasescu C. Marius	Lungulescu H. I.
Bălăcescu	Marath I.
Bodor	Merisor M. C.
Bogdan Filimon	Pănoiu P. P.
Bolez D.	Paraschivescu V. Victor
Constantinescu Armand	Pastia Vasile
Constantinescu Prosper	Popa Ioan
Creangă L. O.	Popisliu Ion
Danilescu Aurel	Racolă Ovidiu
Dimitriu C.	Simonca
Dimitriu Gh.	Son A. C.
Faurescu T.	Stamaliade
Filipescu R.	Vărnava Alex.
Gheșie I.	Vasvari Alex.
Hoványi I.	Vulpescu C.
Huzum D.	Vulpe C.

In timpul ținerii examenului de capacitate pentru magistrați la Cluj, a apărut într'un ziar colidian din București un articol nesem-

nat, cu conținut ireverențios la adresa unor membri ai comisiunii examinatoare. Faptul este destul de regretabil, dureros chiar, mai ales că autorul probabil interesat în cauză se ascunde sub anonim.

Nu intrăm în detalii, căci ar fi și mai jignitor. O astfel de eșire însă împotriva unor oameni în timpul când lucrează, cu toată râvna și priceperea, la selecționarea elementelor demne a face parte din ordinul judecătoresc al țării nu e nici inteligentă și nici folositoare.

Intre candidați și comisiune nu se pot stabili, în nici un caz raporturi, ce pot fi modificate prin amenințări cu atât mai deplasate cu cât sunt publice. Candidați ca și examinatori muncesc pentru triumful unei idei: întărirea ideii de justiție românească, consolidarea acesteia mai ales în Ardeal, unde dușmanii firești ai neamului ne țin sub o continuă bănuială și neîncredere. Candidații au proba că sunt pregătiți, iar examinatorii trebuie să aprecieze.

Ură între comisiune și candidat, nu se poate concepe; iar cine umblă s'o deducă și să amestece în treburile justiției și selecționarea membrilor ei pe marele public, este lipsit de dragoste de carieră, ca și de patriotism. Cine crede că e nedreptățit să se adreseze Capului justiției cu petiție concretă și semnată, iar dacă legea este defectuoasă să procedeze la fel, deoarece nu comisiunea e vinovată.

Revista noastră de unificare legislativă fără ca să polemizeze pe această chestie cu ori cine-ar fi, înțelege să dezaprobe cu toată tăria un astfel de procedeu neuzitat până acum și care vădește o mentalitate ce ne dă de gândit. Cei strânși în jurul acestei publicații și care de cinci ani lucrăm din patriotism la întărirea ideii de drept și justiție românească în aceste părți unite ale țării, suntem profund mâhniți a constata, cum fapte ca ce-l relatat — singur și necugetat sperăm — ne îngreue mersul spre complecta unificare morală și concretă, idealul către care ne mână dragostea de neam.

Lucrarea dlui *Dr. Șt. Laday* avocat din Cluj „*Comentariul Codului civil Austriac*” și

a cărui publicare revista noastră a început o în anul trecut în supliment, nu o vom mai continua.

Pricina este că aceasta valoroasă carte, autorul sub titlul de: „*Codul civil Austriac în vigoare în Ardeal. Complectat cu legile și regulamentele modificatoare. Coprinzând și jurisprudența și cu o dezvoltare mult redusă — dată fiind urgența — o publică în editura Ministerul Justiției, Directoratul General Cluj la tipografia „Fondul Cărților funduare” a Curții de Apel Cluj.*

Tiparul este avansat, s'a ajuns la coala 30. Cel mai târziu în câteva luni acest prețios op juridic, va fi la îndemâna magistraților și juriștilor români atât de lipsiți de dânsul.

Este a doua lucrare a distinsului jurist, pe lângă „*Cărțile funduare*” cu care d-sa înțelege să sprijine și să ușureze mersul spre progres și consolidare al justiției românești.

Ne mândrește faptul că „*Ardealul Juridic*” a editat complect prima lucrare iar celei a doua i a arătat pe larg importanța insistând asupra necesității ei urgente de tipărire.

La timp vom releva mai pe larg conținutul acestei însemnate lucrări.

A apărut în editura tipografiei „*Cărților Funduare*” de pe lângă Curtea de Apel din Cluj „*Tabla de materie alfabetică a codului procedurii civile al Transilvaniei*”, (legea maghiară) din 1914), datorită dlui M. Balasan, Consilier la Curtea de Apel din Cluj.

Se știe că sunt două traduceri în românește a Codului de pr. civilă. Una făcută de dnii *Ulvineanu* și *Ghițeanu*, editura „*Cartea Românească*” și alta în editura oficială a Ministerului de dl *Moșoiu*, Consilier la Curtea de Casație.

A mai apărut un index alfabetic al acestui cod făcut de dl *G. Nicolescu*, judecător Trib. Odorhei, *Tabla de materii* anunțată ajută folosirea grabnică a codului și se află de vânzare la „*Curtea de Apel din Cluj*”.

În editura tipografiei „*Cultura Națională*” București a apărut „*Legiuri Silvice*” de *Corneliu Botez* Cons. la Casație. Adresa la autor.